

ראם מאיר בטיטו הי"ד

נפל בבוקר השבעה באוקטובר, כלוחם בחטיבת גולני, גדוד 51. ראם היה בן בכור, צעיר מלא רגישות, ערכים ואהבת אדם, שלחם מתוך תחושת שליחות עמוקה. ברגעיו האחרונים, בעיצומה של הלחימה, שוחח עם אמו דיקלה בשיחה שנחרטה בלב המשפחה והציבור והפכה לסמל של אנושיות ואור בתוך החושך. במילים של אהבה, בקשת סליחה ודאגה למשפחתו, ביטא ראם את דמותו כפי שחי, מחובר, אוהב, ומלא לב גם ברגעיו הקשים ביותר.

"צוואת ראם"
מנצח. רבי. י. מ.

מאליכים את הסיפור שלהם... אלנו...

על כוחם של פרקי תהילים

פרקי התהילים מלווים את עם ישראל לאורך דורות של שמחה וכאב. הם שפה עתיקה ופשוטה שמחברת בין אדם לבוראו, בין שבר לתקווה. באמירת תהילים יש כוח של נחמה, חיזוק ואחדות. כל פסוק הוא תפילה, כל מילה היא חיבור, וכל אמירה משותפת יוצרת רשת של אמונה שמחזיקה את הלב. דרך פרקי התהילים, זכרו של ראם מאיר הי"ד ממשיך לפעול בעולם ולהאיר לבבות.

מיזם "צו החיים" מחבר משפחות שכולות ונפגעי טרור שבחרו להפוך כאב למשמעות. דרך תפילה, מסורת יהודית ועשייה משותפת, הם מזכירים לכולנו שהזהות היהודית איננה זיכרון רחוק, אלא כוח חי שפועל כאן ועכשיו.

"צבא ראם" מעגלי תהילים

דיקלה, אמו של ראם, בחרה שלא להישאר במקום של שכול בלבד. מתוך הכאב נולד חיבור עמוק לזהות היהודית, לאמונה ולבחירה בחיים. כך קם "צבא ראם", בכל שבת אחר הצהריים מתאספות נשים בביתה בנתניה לקריאת תהילים לעילוי נשמתו של ראם מאיר הי"ד. המפגש פשוט ופתוח, הנשים מגיעות, מקבלות ספרי תהילים מחולקים, כל אחת אומרת מספר פרקים, יחד. אין צורך בידע מוקדם או ברקע דתי. יש תפילה משותפת, מילות תודה וחיבור למסורת היהודית ממקום של לב פתוח. עבור דיקלה זו שליחות, דרך להמשיך את דרכו של ראם ולשלוח בכל שבת תפילה עטופה באהבה לשמיים.

הרחבת המעגלים - צבא של אור

כעת מבקשת דיקלה להרחיב את המעגל. החזון שלה הוא שבכל עיר ובכל קהילה יקום "צבא ראם". קבוצות של נשים שיתאספו בשבתות לקריאת תהילים משותפת, לחיזוק האמונה, הזהות היהודית והערבות ההדדית. הקבוצות יפעלו בליווי מיזם "צו החיים", ויוכלו לקבל ספרי תהילים מחולקים לזכרו של ראם מאיר הי"ד, לצד ליווי והכוונה להקמת המעגלים. מדובר בצבא ללא נשק, אך עם כוח גדול של תפילה, אחדות ואור.

מי שמצטרפת ל"צבא ראם" לא רק מנציחה. היא בוחרת להיות חלק מצבא של אור. צבא של נשים שממשיכות חיים, אמונה ותקווה.

ב"ה

הלוחם יאיר נפוסי ז"ל

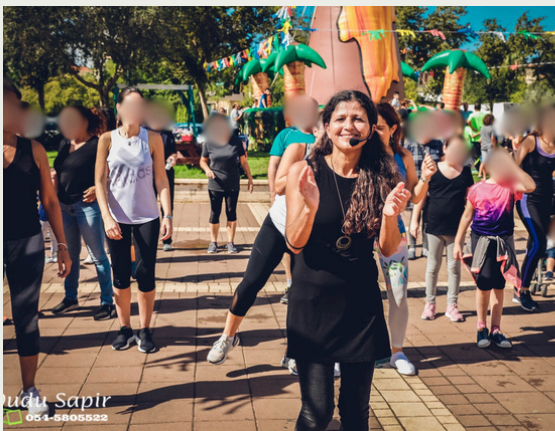
בן 21 בנופלו, לוחם ביחידה 101 של חטיבת הצנחנים וצלף מצטיין, נפל במלחמת חרבות ברזל, שלושה חודשים בלבד לפני שחרורו ובחודש יום הולדתו. יאיר היה צעיר מלא אור, חיוך ושקט פנימי, כזה שהקרין ביטחון ואופטימיות גם ברגעים הקשים ביותר.

מאליכים את הסיפור שלהם... אלנו...

האור של יאיר
ישליך אהלי

גם המוזיקה היא חלק מהחיבור. איריס בוחרת לשלב בשירים מילים של פסוקים, פיוטים, וטקסטים יהודיים שלא תמיד היו חלק מההרקדות המוכרות. "לא צריך לפחד לרקוד עם מילים של אמונה". דרך הצלילים, התנועה והשירה, נכנסת הזהות היהודית אל תוך החיים עצמם, פשוט, טבעי, ומשמח.

האופטימיות של יאיר מלווה את הדרך. המשפט שאהב לומר, "עכשיו טוב ושיהיה עוד יותר טוב", הפך למצפן. הסטיקר "החיוך שלך לנצח יאיר" הפך לסמל. "יאיר נולד סמוך לחנוכה", אומרת איריס, "האור שלו פשוט ממשיך להאיר".

מעגלים של אור

מתוך הדרך הזו, הקימה איריס את "מעגל יאיר", וכעת היא פועלת להרחבתו. החזון הוא פשוט וברור: להקים עוד מעגלי יאיר ברחבי הארץ. מעגלים של ריקוד, שמחה וחיבור המאפשרים לזהות היהודית, לתקווה ולאמונה להיות חלק מהמרחב הציבורי שלנו. **מי שמצטרף למעגל של יאיר לא רק זוכר את יאיר. הוא בוחר בחיים. בשמחה. ובאור.**

שמחה יהודית נדרך חיים

השמחה במסורת היהודית אינה בריחה מהמציאות, אלא דרך להתמודד איתה. "עבדו את ה' בשמחה", אינה סיסמה, אלא מצווה. הריקוד, השירה והחיבור בין אנשים הם כלים עתיקים ועמוקים לחיזוק הלב ולהזרמת תקווה גם בזמנים של כאב. כך הופכת השמחה למעשה של אמונה.

בשבעה באוקטובר היה יאיר בבית. הוא הוקפץ ללחימה באזור רעים ומפלסים, ולאחר מכן נכנס רגלית לרצועת עזה עם פלוגה ב'. במהלך הקרב זהו הכוחות בטעות כמחבלים ונפגעו מאש כוחותינו. יאיר נפצע קשה. גם כשהוא שוכב פצוע, מספרת אמו איריס, הוא שידר עוצמה ושקט. כששאלו אותו לשלומו, סימן שהכול בסדר וביקש שיטפלו קודם באחרים. כך חי, וכך נפל מתוך אחריות, רוגע ודאגה לזולת.

ימים ספורים לפני נפילתו פגשה המשפחה את יאיר בבא"ח (בסיס אימון חטיבתית) בשומריה. "זה היה מפגש טוב ולא פשוט", מספרת איריס. "לא ידענו שזו תהיה הפעם האחרונה". הזיכרון הזה מלווה אותה מאז, יחד עם דמותו של בן שמילא את הבית באור.

מהנאב לזהות יהודית שמחברת חיים

מתוך השבר הגדול, בחרה איריס להפוך את הכאב לעשייה שמחברת לחיים. במשך שנים היא מנחה חוגי ריקודי עם, אך לאחר נפילתו של יאיר קיבלה העשייה הזו משמעות עמוקה וחדשה. "כמו שיאיר הביא אור ושמחה לכל מקום" היא אומרת, "כך גם אני בוחרת לעשות".

כך נולד "מעגל יאיר", הרקדות עם פתוחות שמחברות אנשים מכל המגזרים דרך ריקוד, מוזיקה ושמחה. עבור איריס, הריקוד איננו רק תנועה, אלא שפה. דרך לבטא זהות יהודית חיה, שמחה שאינה בורחת מהכאב, אלא צומחת מתוכו.

סיון אלקבץ הי"ד

סיון אלקבץ הי"ד התגוררה בשכונת הדור הצעיר בקיבוץ כפר עזה, בקצה הקיבוץ, סמוך לשער שנפרץ בבוקר השבעה באוקטובר. היא הייתה הצעירה מבין ארבעה ילדים, רגישה, מעשית, עם רגליים על הקרקע ויכולת נדירה להבין מה צריך לעשות עכשיו.

הבית של סיון
נקודת מוצא

הבית של סיון בכפר עזה הפך לבית עדות. הבית היחיד בקיבוץ שנפתח למבקרים מהארץ ומהעולם. לא מתוך רצון לחשיפה, אלא מתוך הבנה שמדובר בעדות היסטורית. מה שקרה שם איננו רק סיפור של משפחה אחת, אלא טרגדיה של העם היהודי כולו. "התלמידים נוסעים לפולין לראות את השואה", אומרת ענת. "כאן זה קרה לנו, מתחת לאף".

קריאה לפעולה - זה קרה לנו כי אנחנו יהודים

מה שקרה לסיון אלקבץ הי"ד, ומה שקרה לנו בשבעה באוקטובר, לא קרה במקרה. זה קרה לנו משום שאנחנו יהודים. ההבנה הזו מחייבת אותנו לא רק לזכור, אלא להתחבר. לא להסתפק באבל, אלא לשאול בכנות, מה זה אומר לי שאני יהודי? לא כהגדרה טכנית ולא כסיסמה ריקה, אלא כזהות חיה. זהות שמבקשת אחריות, חיבור, ערבות וגאווה שקטה. זהות שלא מתכחשת לכאב, אלא בה ממנו משמעות.

הבית של סיון, העדות שנשמרת בו, והסיפור שמסופר דרכו, קוראים לכל אחד ואחת מאיתנו לעצור ולבחור להתחבר מחדש בכנות, בעומק ובאומץ לזהות היהודית שלנו. העשייה הזו מתחברת למיזם "צו החיים", מיזם של משפחות שכולות ונפגעי טרור שבחרו להפוך את השכול לנקודת מוצא. לא לנקודת סיום. נקודת מוצא לחיזוק הזהות היהודית, האחריות ההדדית והחוסן הלאומי.

סיון אלקבץ הי"ד איננה עוד. אך הגבורה שלה, הדאגה לאחרים, והבחירה שלה להיות אנושית גם ברגעי אימה, ממשיכות לקרוא לנו לבחור בחיים שיש בהם זהות, זיכרון ואחריות.

כאשר סיפור נשמר, כאשר בית נשאר פתוח כעדות, וכאשר זהות יהודית מוכרת ונוכחת, נבנה חוסן. לא מתוך פחד, אלא מתוך ידיעה מי אנחנו. הזיכרון של סיון אלקבץ הי"ד מבקש להזכיר לנו שהזהות היהודית איננה רעיון מופשט, אלא מציאות שחייבים להכיר בה, לשמור עליה, ולחיות אותה.

בבוקר המתקפה הייתה סיון מהראשונות להבין את גודל האירוע. בשל קרבתה לגדר היא הבינה את המסה של המחבלים והחלה להתקשר לבני המשפחה. לאמה ענת שלחה הודעה שתעדכן כל חמש דקות שהכול בסדר. גם כשהסכנה הלכה וגברה, הדאגה שלה הייתה קודם כל לאחרים.

בשעה 11:15. שלחה סיון הודעה אחרונה לאביה שמעון, "אבא, תבטיח לי שאתם בסדר". בן זוגה נאווה שהגיע מאשדוד לבלות איתה את החג, היה איתה בממ"ד. השניים היו יחד שבע שנים, עוד מימי התיכון. בהמשך הופרדו בכוח על ידי המחבלים. גם ברגעים האלו, כך התברר בדיעבד, סיון המשיכה לפעול מתוך אחריות ודאגה לאחרים.

לאחר מכן התברר כי סיון ניסתה להציל את שכנתה החיילת, אופיר שושני, שנפצעה מירי, ביצעה בה חוסם עורקים, בניסיון לעצור את הדם, עטפה אותה בזרועותיה, ונשארה לצידה עד הרגע האחרון ששתיהן נרצחו ביחד. גם בשעותיה האחרונות, סיון הייתה מי שהייתה בחייה, דואגת, רגישה, גיבורה בשקט.

מהשכול להבנת הזהות היהודית

עבור ענת, אמה של סיון, האובדן איננו רק פרטי. הוא טלטול עמוק של תפיסת העולם. "סיון שילמה בחייה על עצם היותה יהודייה", היא אומרת. "לא בחרנו למי להיוולד, אבל באו לרצוח אותנו רק משום שאנחנו יהודים".

מתוך השבר עולה שאלה שאיננה אישית בלבד, אלא לאומית: מה זה אומר להיות יהודי היום? לדבריה, השבעה באוקטובר חשף לא רק את אכזריות האויב, אלא גם חולשה פנימית. חברה שלא מחוברת מספיק לזהות היהודית שלה. "אם היינו מחוברים יותר לזהות שלנו", היא אומרת, "היינו חזקים יותר".

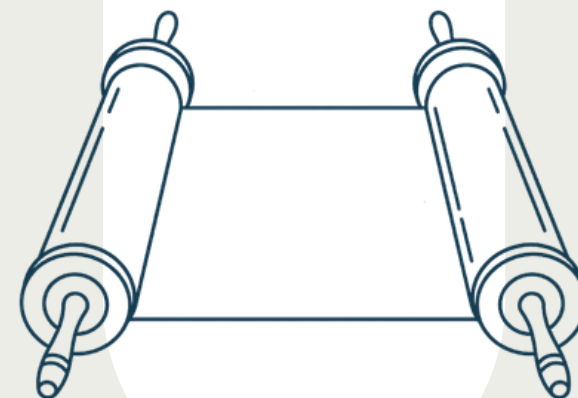
יונתן סמרנו ז"ל

יונתן סמרנו ז"ל נחטף במהלך מתקפת הטרור על מסיבת הנובה בשבעה באוקטובר. במשך שבועות ארוכים הוגדר כחטוף בעזה, ומשפחתו חיה בין חוסר ודאות, תקווה וחרדה יומיומית לגורלו. בהמשך נמסר למשפחה כי יונתן נרצח, וגופתו הוחזרה מעזה לישראל. הידיעה הקשה חתמה פרק של ציפייה מייסרת, אך פתחה מציאות חדשה של שכול עמוק.

עבור אביו, קובי סמרנו, החיים נחלקו לשניים, לפני ואחרי. אך מתוך האובדן, בחר שלא להיסגר באבל הפרטי, אלא לצאת למסע ציבורי של חיבור, משמעות וזהות. מסע שמבקש להמשיך חיים דווקא מהמקום שבו נגדעו.

מאליכים את היספור להם... אלנו...

מהנובה לאלנובי

ספר התורה למובילי מהלכו
אל החיבור והפירוק הידוע

מהשכול לזהות היהודית

בלב המסע הזה עומד ספר תורה הנכתב בימים אלו לזכרו של יונתן. הכתיבה החלה באתר מסיבת הנובה, המקום שבו נחטף, והפכה את זירת האובדן למרחב של יצירה וזיכרון חי. "דווקא מהמקום שבו הכול נעצר", אומר קובי, "אנחנו כותבים אותיות של נצח".

ספר התורה אינו מיזם סמלי בלבד. עם סיום כתיבתו הוא צפוי להיכנס לבית הכנסת הגדול באלנבי, כחלק מתהליך שיקום וחיידוש של המקום. עד אז הוקם היכל זמני הנושא את שמו של יונתן, וכל פעילות בית הכנסת מתקיימת בו.

החזון שמוביל קובי דרך המקום הזה ברוך, חיבור לזהות יהודית פתוחה ונגישה בלב תל אביב. בית הכנסת פועל ללא הגדרות נוקשות וללא תנאים מוקדמים. "אפשר להגיע איך שרוצים", הוא אומר, "כולם מתקבלים בברכה", זהו מרחב שמבקש לאפשר שייכות גם למי שחש מרוחק מהשיח הדתי המסורתי, ולחבר בין אמונה לחיים עירוניים.

מהשכול לזהות היהודית

העשייה הזו מתחברת למיזם "צו החיים", לא כסיסמה אלא כבחירה יומיומית. בחירה שלא להישאר במקום של מוות, חטיפה ושכול, אלא להוסיף חיים, באותיות של ספר תורה, בפעילות קהילתית, ובבניית זהות שמחברת בין ישן לחדש.

ספר התורה של יונתן מזמין כל אדם להיות חלק מהמסע. להיכנס, לגעת, לכתוב, להתחבר. להפוך זיכרון לפעולה, ואבל לבניין של חיים.

יונתן סמרנו איננו, אך שמו נכתב לא רק בזיכרון האישי, אלא באותיות של ספר תורה ובהיכל שמזמין אנשים להיכנס, למצוא שייכות, ולהמשיך לבחור בחיים.

אותיות של נצח

ספר תורה הוא לא רק ספר. הוא לב פועם של הזהות היהודית. כתיבת אות היא מעשה של חיים, של המשכיות, של חיבור בין דורות. דווקא מתוך השבר, האותיות מחזירות משמעות, שייכות ותקווה.

